

Kto reguluje verejné obstarávanie?

**Profily a výber najvyšších predstaviteľov úradu na
Slovensku a v Česku**

Kto reguluje verejné obstarávanie?

Profily a výber najvyšších predstaviteľov úradu na Slovensku a v Česku

Darina Ondrušová

Emília Sičáková-Beblavá

Recenzenti:

Gabriel Šípoš, Mphil.

doc. Ing. Miroslav Beblavý, PhD.

© TransparencyInternational Slovensko, Bratislava, márec 2013

Všetky práva vyhradené.

TransparencyInternational Slovensko

Bajkalská 25, 827 18 Bratislava 212

tel./fax: 02/ 5341 7207

e-mail: tis@transparency.sk

www.transparency.sk

Vydané s podporou Siemens Integrity Initiativev rámci projektu

Zlepšenie systémov verejného obstarávania v Českej a Slovenskej republike.

ISBN

Darina Ondrušová
Emília Sičáková-Beblavá

Kto reguluje verejné obstarávanie?
Profily a výber najvyšších predstaviteľov úradu na
Slovensku a v Česku

Bratislava
TransparencyInternational Slovensko
marec 2013

Vydané s podporou Siemens Integrity Initiative
v rámci projektu Zlepšenie systémov verejného obstarávania
v Českej a Slovenskej republike

TransparencyInternational Slovensko (TIS) je nezisková, nestranička mimovládna organizácia so sídlom v Bratislave. Je národnou pobočkou celosvetovej mimovládnej organizácie TransparencyInternational a na Slovensku pôsobí od roku 1998. TIS sa venuje predovšetkým otázkam spojeným s korupciou vo verejnom sektore Slovenska, a to na centrálnej úrovni, ako aj na úrovni decentralizovanej správy vecí verejných. Medzi hlavné ciele TIS patrí podpora a presadzovanie takých hodnôt v slovenskom verejnom sektore, akými sú transparentnosť, zodpovednosť, dôvera a integrita, ktoré významným spôsobom pomáhajú znižovať korupciu. Aktuálne informácie sú dostupné na www.transparency.sk.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO

Bajkalská 25, 827 18 Bratislava 212

tel./fax: 02/5341 7207

www.transparency.sk

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
SLOVENSKO

tis@transparency.sk

Úvod

Riadenie inštitúcie zodpovedajúcej za správnosť uplatňovania zákona o verejnom obstarávaní je oblasťou, pre ktorú sa profesionálne rozhodovanie zdá byť nevyhnutné. Takáto inštitúcia má totiž právomoc rozhodnúť, či napr. podmienky konkrétnej zákazky boli stanovené nediskriminačne, či hodnotenie predložených ponúk prebehlo podľa zákonných pravidiel a nedošlo tak k zvýhodneniu niektorého z uchádzačov, resp. v prípade porušenia pravidiel uložiť pokutu.

Aká je však realita pri obsadzovaní postov na čele takýchto úradov na Slovensku (Úrad pre verejné obstarávanie) a v Česku (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS)? Aké sú odborné, manažérske a stranícke skúsenosti doterajších predsedov a podpredsedov týchto úradov?

S cieľom zodpovedať na danú otázku sme spracovali predkladanú štúdiu, ktorá mapuje a analyzuje profily predsedov a podpredsedov, ich kariérne dráhy, ako aj kritériá výberu a spôsob odchodu z danej funkcie. Okrajovo sa dotkneme ďalších otázok spojených s riadením uvedených typov inštitúcií, ako je napr. nastavenie vzťahov medzi predsedom a podpredsedom daného úradu. Ukážeme tiež, že dichotómia straník vz. odborník je v mnohom zjednodušená a dostatočne nevystihuje bežnú prax.

Štúdia je členená do štyroch častí. V prvej, teoreticko-metodologickej časti, stručne priblížime východiská výskumu a zvoleného postupu zberu dát. Ďalšie dve časti sa venujú samostatne úradu v SR a úradu v ČR. Každá z nich sa ďalej delí na kratšie podkapitoly, zamerané na podmienky menovania a odvolania predstaviteľov úradu stanovené príslušnou legislatívou, analýzu kariérnych dráh jednotlivých predstaviteľov a okolnosti menovania a odchodu z funkcie. V závere zhŕňame a porovnáваме hlavné zistenia pre obe krajiny.

1. Teoretické východiská a metodológia výskumu

Pri obsadzovaní riadiacich pozícií v štátnej správe možno využiť viaceré prístupy, ktoré sa pohybujú v rozmedzí medzi **formalizovaným výberovým konaním a priamym výberom politika** (často zjednodušene označované aj ako politické nominácie). O formalizovanom výberovom konaní sa predpokladá, že jeho cieľom je vyhľadať odborne zdatného pracovníka, ktorému sa na pracovisku vytvára priestor pre profesionálne rozhodovanie, čo sa označuje pojmom neutrálna kompetentnosť (Kaufman, 1956, Aberbach, Rockman, 1994).

Z výskumov v oblasti politicko-administratívnych vzťahov je však tiež známe, že obsadzovanie riadiacich pozícií na vybrané pozície vo verejnom sektore na základe priameho rozhodnutia politikov namiesto výberového konania má nielen svoje odôvodnenie pre proces tvorby a implementácie verejných politík, ale ani nie je ojedinelé, a to aj v starších demokraciách (Peters, Pierre, 2004; Page, Wright, 1999). Odôvodnenie politických nominácií v štátnej správe súviselo jednak s vnášaním väčšej flexibility do kariérnych systémov štátnej služby. V rámci zavádzania reforiem New Public Management sa tak riadiace pozície otvárali aj odborníkom, ktorí nepochádzali priamo z prostredia daného úradu. Okrem toho sa tiež menilo postavenie politických strán a politikov, z ktorých sa v mnohých prípadoch stali „manažéri a odborníci“ s vlastnou víziou o zmenách, ktoré chcú presadiť v danom rezorte (Katz, Mair, 1995). Hľadali preto im blízkych odborníkov - nominantov, ktorým by dôverovali pri uskutočňovaní týchto zmien. Takíto nominanti nemusia mať stranícke skúsenosti, avšak názorovo sa stotožňujú s programom tých aktérov, ktorí ich do funkcie nominovali. V prípade takýchto nominantov – odborníkov preto hovoríme o responzívnej kompetentnosti (Aberbach, Rockman, 1994; Peters, 2010). Napokon tiež samozrejme existuje možnosť, že pozície, ktoré sú obsadzované na základe politického menovania, budú zastávať nominanti, ktorých navrhla politická strana len z dôvodu odmeny za nejakú formu podpory, teda straníckej patronáže. Takáto situácia môže de facto nastať aj v prípade zmanipulovaného výberového konania, ktoré má vopred známeho víťaza. Títo nominanti môžu byť iba prostredníkmi politických strán a ich záujmov, bez odborného zázemia pre daný post. Takže výsledkom tohto typu menovania je iba responzivnosť nominanta.

V predkladanej štúdií sa pokúšame vyhodnotiť, ktorému z týchto troch profilov – **neutrálnej kompetentnosti, responzívnej kompetentnosti, či responzivnosti** – zodpovedajú nominácie jednotlivých predsedov a podpredsedov ÚVO a ÚOHS. Východiskom pre posúdenie týchto nominácií sú najmä profesné a politické skúsenosti týchto aktérov. Tie sú však v mnohých prípadoch pomerne rôznorodé: niektorý z predsedov pôsobil istý čas v štátnej správe, neskôr v súkromnom sektore, v komunálnej politike. Preto pri každom z predsedov a podpredsedov zobrazujeme ich skúsenosti s pôsobením v administratíve, v súkromnom sektore, ako aj politické skúsenosti, pričom osobitný význam pri celkovom zhodnotení tej ktorej nominácie má posledné zamestnanie pred nástupom do funkcie. Úradnícke a politické skúsenosti ďalej členíme podľa čiastočne upravenej typológie, prevzatej od trojice autorov Bandurová, Beblavý, Sičáková-Beblavá (2011):

- **kariérny úradník**- znamená, že nominant pôsobil v nepolitickej funkcii v štátnej správe aspoň v dvoch po sebe nasledujúcich volebných obdobiach. Ide o posty obsadzované na základe výberového konania, ako napr. hlavný radca, či generálny riaditeľ sekcie ministerstva
- **politický úradník**- zodpovedá postom obsadzovaným na základe politického menovania, akými sú napr. poradca ministra, či riaditeľ úradu, ktorý je do funkcie menovaný, nie vyberaný
- **kariérny politik**- pôsobil či už v exekutive (minister, štátny tajomník), alebo ako poslanec v parlamente

- **politická funkcia administratívneho charakteru** - je stranická funkcia na regionálnej úrovni, napr. člen krajského predsedníctva strany
- **nominant s politickou skúsenosťou na lokálnej úrovni** – je napr. člen mestského zastupiteľstva.
- **nominant so skúsenosťou zo súkromného sektora** – prevažne pôsobil v súkromnom sektore, vrátane posledného zamestnania pred menovaním do funkcie na ÚVO / ÚOHS.

Takisto rozlišujeme tri spôsoby výberu nominantov. Prvým je už spomenuté výberové konanie, ktoré sa v teórii politicko-administratívnych vzťahov viaže najmä ku kariérnym úradníkom, resp. nominantom zo súkromného sektora s neutrálnou kompetentnosťou. Druhým je menovanie do funkcie, spájané najmä s obsadzovaním postov kariérnymi politikmi. Tretím spôsobom je výber nominanta bez formalizovaného výberového konania – poukazujúc tak na skutočnosť, že z hľadiska legislatívy nominanti na danú pozíciu nemusia byť vyberaní výberovým konaním, no zároveň spĺňajú určité požiadavky odbornosti a dôvodom ich výberu je ich responzívna kompetentnosť.

Uvedené klasifikácie slúžia ako základný metodologický aparát pri uvažovaní o skúmanej problematike a na vzťah medzi nimi poukazuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka1: Klasifikácia kariérnych ciest, spôsobov výberu a profilov nominantov

Kariérna cesta	Spôsob výberu	Typ profilu
Kariérny úradník	na základe výberového konania	Neutrálna kompetentnosť
Politický úradník	Bez formalizovaného výberového konania	Responzívna kompetentnosť
Kariérny politik	Bez formalizovaného výberového konania menovaním do funkcie	Responzívnosť
Politická funkcia administratívneho charakteru	Bez formalizovaného výberového konania menovaním do funkcie	responzívnosť / Responzívna kompetentnosť
Nominant s politickou	Bez formalizovaného výberového konania	responzívna kompetentnosť /

skúsenosťou na lokálnej úrovni			Responzívnosť
Nominant so skúsenosťou súkromného sektora	Na základe výberového konania / bez formalizovaného výberového konania		Neutrálna kompetentnosť / Responzívna kompetentnosť

Zdroj: Bandurová, Beblavý, Sičáková-Beblavá, 2011, upravené

Z tabuľky je zrejmé, čo sme už naznačili, že spôsob výberu a kariérne cesty pred nástupom do funkcie indikujú jednotlivé typy profilov nominantov, najmä responzívnou kompetentnosťou vz. responzívnosť. Hranice medzi responzívnosťou a responzívnou kompetentnosťou tu súvisia s odborným zameraním nominanta a jeho straníckou aktivitou, ktorá sa nedá sledovať len členstvom v politických stranách. Avšak okrem tejto formálnej charakteristiky (verejné prihlásenie sa k danej strane prípadne členstvo v nej) nevieme v rámci výskumu zodpovedne preukázať responzívne nastavenie konkrétneho predsedu či podpredsedu úradu. Preto sa v rámci nášho výskumu opierame aspoň o dané kritérium. Predpokladáme, že ak daná nominácia nadväzuje na jeho vzdelanie, či profesné skúsenosti, ide o profil responzívnej kompetentnosti. V opačnom prípade bola pri nominácii rozhodujúca stranícka príslušnosť, a teda ide o profil responzívnosti. Iným príkladom sú nominanti zo súkromného sektora, ktorí jednak môžu byť vybraní na základe formalizovaného výberového konania a vtedy hovoríme skôr o neutrálnej kompetentnosti. Zároveň však môžu byť do funkcie aj menovaní bez preukázania kompetencie a výberového konania a jedná sa o responzívnou kompetentnosť.

V závere štúdie ponúkame tabuľku s vyhodnotením nominácií podľa tejto typológie a porovnaním pre SR a ČR.

Zdrojom dát pre tento výskum boli jednak životopisy predsedov a podpredsedov, ktoré sú verejne dostupné na stránkach úradov, ako aj kandidátne listiny vo voľbách, ale najmä elektronicky dostupné novinové články o výmenách na postoch predsedov a podpredsedov, ktoré okrem kontextu danej výmeny často obsahovali aj informácie životopisného charakteru. Keďže všetky použité údaje sú verejne dostupné, pri spracovaní v tabuľkách neboli anonymizované.

2. Analýza vybraných aspektov ÚVO (Slovensko)

V tejto časti štúdie sa budeme venovať profilom a obsadzovaniu postov predsedu a podpredsedu Úradu pre verejné obstarávanie v SR – a to tak z hľadiska legislatívneho vymedzenia, ako aj analýzy životopisov a mediálneho diskurzu v súvislosti s personálnymi výmenami na týchto postoch.

Legislatívny pohľad

Na Slovensku má agendu verejného obstarávania od r. 2000 v kompetencii Úrad pre verejné obstarávanie ako ústredný orgán štátnej správy na centrálnej úrovni. Dovedy táto agenda patrila pod Ministerstvo dopravy, spojov a verejných prác SR. Od vzniku ÚVO sa na čele úradu vystriedali štyria predsedovia a traja podpredsedovia.

Východiskom pre obsadzovanie týchto postov predsedu a podpredsedu ÚVO, podobne ako aj riadiacich postov iných inštitúcií verejnej správy, je predovšetkým príslušná legislatíva. Zákonodarcovia tak môžu rozhodovať jednak o spôsobe obsadzovania danej pozície, ale tiež o ďalších podmienkach, ktoré musia byť splnené pri výbere kandidáta. Takto napríklad predseda Úradu na ochranu osobných údajov, ktorého vymenúva a odvoláva na návrh vlády národná rada na 5-ročné funkčné obdobie, musí mať podľa zákona¹ ukončené vysokoškolské vzdelanie, najmenej 10-ročnú prax v oblasti práva alebo informatiky a vek najmenej 35 rokov. Okrem toho predseda úradu nemôže byť členom politickej strany. Zákon teda ráta s rezponzívnou kompetentnosťou predsedu – na jednej strane je síce post obsadzovaný na základe politickej nominácie, no zároveň sú stanovené odborné požiadavky na nominanta. Aké sú teda podmienky menovania a odvolania predsedu a podpredsedu ÚVO podľa zákona?

Činnosť a riadenie ÚVO na Slovensku doposiaľ upravovali tri zákony o verejnom obstarávaní (z r. 1999, 2003 a 2006), ktoré sa v nárokoch na predsedu a podpredsedu úradu veľmi líšili. Post predsedu bol pôvodne obsadzovaný vládou, od r. 2006 táto právomoc patrí národnej rade, pričom vláda kandidátov navrhuje. Podpredseda je menovaný vládou na návrh predsedu úradu. Zákon tiež stanovuje ich funkčné obdobie na 5 rokov, pričom tieto posty môžu zastávať najviac v dvoch po sebe nasledujúcich funkčných obdobiach. Príslušná legislatívna norma teda umožňuje obsadzovať uvedené posty priamym rozhodnutím politikov bez formalizovaného výberového konania, bližšie požiadavky na kandidátov zákon v tomto prípade nestanovuje. Rozhodnutie medzi rezponzívnou kompetentnosťou a rezponzívnosťou je tak v rukách zákonodarcov, ktorí o voľbe rozhodujú.

Zákon tiež explicitne stanovuje, ktoré sú možné dôvody odvolania predsedu, resp. podpredsedu ÚVO z funkcie, pričom rozlišuje, kedy sú a kedy môžu byť odvolaní². Podľa aktuálne platného Zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní existuje 5 dôvodov na

¹ Zákon č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov

² Môžu byť odvolaní, ak bolo proti nim začaté trestné stíhanie v súvislosti s výkonom funkcie.

odvolanie z funkcie. Prvé tri sa viažu na občianske kvality, ďalšie dva priamo na výkon funkcie predsedu, resp. podpredsedu ÚVO. Týmito dôvodmi odvolania sú:

- právoplatné odsúdenie predsedu, resp. podpredsedu za úmyselný trestný čin,
- obmedzenie, resp. pozbavenie spôsobilosti na právne úkony rozhodnutím súdu,
- výkon funkcie nezlúčiteľnej s funkciou predsedu, resp. podpredsedu ÚVO,
- ak funkcia nie je vykonávaná dlhšie ako 6 po sebe nasledujúcich mesiacov,
- ak úrad neplní úlohy podľa tohto zákona.

Zákon predsedovi a podpredsedovi takisto umožňuje vzdať sa funkcie.

Analýza profilov predsedov a podpredsedov ÚVO

Analýza jednotlivých kariérnych ciest predsedov a podpredsedov ÚVO pred ich nástupom do funkcie umožňuje načrtnúť motivácie politikov pri ich výbere. Uvedenému sa venujeme v nasledovnom texte.

Prvými kritériami, ktoré sme s týmto cieľom sledovali na základe ich životopisov, boli vek nástupu do funkcie a typ vzdelania, ktoré sú zobrazené v nasledujúcej tabuľke 2.

Tabuľka2: Prehľad vybraných charakteristík

Predseda	Vek v čase nástupu do funkcie	Vzdelanie
Ing. Rozália Molnárová	49	1974 Vysoká škola ekonomická, Ba; Financie George Washington University, USA; financie a audit, 7-mesačný pobyt
Ing. Béla Angyal	47	Elektrotechnická fakulta Českého Vysokého učenia technického v Prahe
Ing. Roman Šipoš	47	Stavebná fakulta Technickej univerzity v Košiciach
Ing. Zita Tábořská	49	1982 – 1986 Stavebná fakulta SVŠT, Bratislava 2001 – 2003 Špecializované vzdelávanie znalcov v odbore stavebníctvo Diaľkové štúdium lektorov

		verejného obstarávania
Podpredseda		
Ing. Rudolf Kulman	41	Vysoká škola technická, Košice
Ing. Marek Vladár		
Mgr. Tatiana Behrová	41	1989-1994 Filozofická fakulta UPJŠ v Prešove; personálny manažment 2001 odborná spôsobilosť pre VO 2007 Právnická fakulta UK v Bratislave; európske právo

Zdroj: vlastné spracovanie na základe správ z médií

Z hľadiska veku nástupu do funkcie sú profily týchto nominantov veľmi podobné – všetci patria do vekovej kategórie 41 – 50 rokov. Ak by teda zákon stanovoval podmienku minimálnej vekovej hranice rovnako ako predsedovi Úradu na ochranu osobných údajov na 35 rokov, všetci by ju splnili.

V nasledujúcej tabuľke ďalej ponúkame prehľad profesných a politických skúseností predsedov a podpredsedov ÚVO. Tie bližšie poukazujú na ich manažérske zručnosti nadobudnuté pred obsadením danej pozície, ako aj charakter ich odborných zručností v kontexte agendy verejného obstarávania.

Tabuľka3: Profesné a politické skúsenosti

Predseda	Skúsenosti v administratíve	Politická skúsenosť	Skúsenosti v súkromnom sektore
Rozália Molnárová	1984-1992 Daňové riaditeľstvo Ba	1992 námestníčka ministra kontroly Aug – dec 1999 vedúca služobného úradu Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja	1974-1984 Vedúca finančného oddelenia

Béla Angyal	Úrad vlády, riaditeľ Odboru menšín	1994-1999 Zástupca primátora, Kolárovo 2000-2001 Riaditeľ kancelárie predsedníčky ÚVO 2003-2005 vedúci služobného úradu Ministerstva pôdohospodárstva 2009, Do 15. marca 2010 nitriansky krajský predseda strany Most – Híd	-
Roman Šipoš	-	1994-1998 prednosta mestského úradu v Starej Ľubovni 1998-2002 zvolený za poslanca NR SR (SDL) 1998-2001 štátny tajomník Ministerstva výstavby a verejných prác	Od 2005 podnikateľ, poradenstvo pre štrukturálne fondy EÚ, stavebný dozor Do 7.7.2010 podpredseda predstavenstva VSE, a. s.
Zita Tábořská	1997 – 2000 Správa účelových zariadení Úradu vlády SR, investičná referentka (prax vo VO)	-	2004 – 2007 Slovenské elektrárne, a. s., vedúca sekcie verejného obstarávania

	2000 – 2004 ÚVO, hlavný radca		a ďalšie do menovania za predsedníčku ÚVO: Process Management, poradenstvo pri VO
Podpredseda			
Rudolf Kulman	Do 2000 generálny riaditeľ sekcie privatizácie štátnych podnikov a organizácií na Ministerstve pre správu a privatizáciu národného majetku	Do apríla 2001 podpredseda SDSS ³ , odstúpil 2002 kandidoval za SDKÚ do NR SR min. Do 2010 člen krajského predsedníctva SDKÚ v Žiline	Od 10.9.2010 konateľ a spoločník R tender, s. r. o.
Marek Vladár	Do júla 2010 riaditeľ Odboru verejného obstarávania Sekcie ekonomiky Ministerstva vnútra 2012 generálny riaditeľ Sekcie ekonomiky MV SR	-	Dec 2005 – nov 2006 konateľ Flats R.E.F. s. r. o., dokumentácia a projekty jednoduchých stavieb, obstarávateľská činnosť spojená so správou nehnutelností
Tatiana Behrová	1995-2004 rôzne pozície v štátnej správe, kontrolná činnosť	2010-2012 externá poradkyňa premiérky pre VO	Od 2008 konateľka CFCU, s. r. o., poradenstvo v oblasti VO

³ Sociálnodemokratická strana Slovenska, v parlamentných voľbách 1998 sa stala súčasťou volebnej koalície piatich politických strán pod názvom Slovenská demokratická koalícia (SDK)

	2006-2008 riaditeľka implementačnej agentúry CFKJ ⁴ , Ministerstvo financií SR		
--	---	--	--

Zdroj: vlastné spracovanie na základe správ z médií

Na základe údajov z tabuliek 2 a 3 potom možno hodnotiť kariérne cesty predsedov a podpredsedov ÚVO nasledovne.

O manažérskej a všeobecnej odbornej kompetentnosti prvej predsedníčky ÚVO, Rozálie Molnárovej, môže popri vysokoškolskom vzdelaní s ekonomickým zameraním svedčiť aj študijný pobyt v zahraničí a niekoľkoročná prax na daňovom riaditeľstve. Nevenovala sa však explicitne agende verejného obstarávania. Vo svojej funkcii zotrvala počas celého funkčného obdobia. Vzhľadom na kritérium responzívnosti a politické skúsenosti sa o nej v médiách písalo ako o nominantke SMK a na post predsedníčky ÚVO prišla z politickej / vládou obsadzovanej pozície vedúcej služobného úradu Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR. Jej nomináciu preto z hľadiska jej dovtedajšej kariérnej dráhy zaradujeme do kategórie politickej úradníčky, čo z hľadiska motivácie politikov pri jej výbere nasvedčuje o uplatnení modelu responzívnej kompetentnosti.

V prípade v poradí 2. predsedu ÚVO, Bélu Angyala, technické zameranie jeho štúdia nie je príbuzné agende ÚVO. Na druhej strane mohol získať určité manažérske skúsenosti s riadením na de iure úradníckom poste riaditeľa Odboru pre národnostné menšiny na Úrade vlády. Takisto dva roky pôsobil aj na ÚVO ako riaditeľ Kancelárie predsedníčky. Jeho posledným zamestnaním pred nástupom na post predsedu ÚVO bola politicky obsadzovaná pozícia vedúceho služobného úradu Ministerstva pôdohospodárstva SR. Jeho kariérna cesta je teda sčasti podobná skúsenostiam jeho predchodkyne. V prípade Bélu Angyala sa tiež pomerne jednoznačne prejavuje jeho spojitosť s politickou stranou, keďže pôsobil na poste krajského predsedu strany Most – Híd aj v čase svojho pôsobenia vo funkcii predsedu na ÚVO. Aj napriek tejto skutočnosti danú nomináciu z hľadiska motivácie politikov taktiež zaradujeme do kategórie responzívnej kompetentnosti a z hľadiska kariérnej cesty ide o politického úradníka.

Roman Šipoš ako tretí predseda ÚVO je absolventom Stavebnej fakulty. Skúsenosti s verejným obstarávaním získal na poste štátneho tajomníka Ministerstva výstavby a verejných prác SR, v rámci prípravy zákona o verejnom obstarávaní (SITA, 15.7.2010), kde získal aj istú manažérsku skúsenosť vo verejnom sektore. Od uplynutia jeho poslaneckého mandátu v NR SR v r. 2002 do nástupu vo funkcii predsedu ÚVO však uplynulo 8 rokov, počas ktorých pôsobil v súkromnom sektore a mohol tak získať ďalšie manažérske zručnosti. Vzhľadom na tieto skutočnosti jeho nomináciu zaradujeme z hľadiska motivácie politikov do kategórie responzívnej kompetentnosti a z hľadiska kariérnej cesty pred nastúpením do funkcie predsedu ÚVO to bol kariérny politik.

⁴ Centrálna finančná a kontrakčná jednotka, implementačná agentúra pre projekty predvstupového fondu EÚ PHARE a Prechodný fond

Súčasná predsedníčka ÚVO, Zita Tábořská, je rovnako ako jej predchodca absolventkou Stavebnej fakulty – v Bratislave. Prax vo verejnom obstarávaní má od r. 1997, pričom v období 2000-2004 pôsobila priamo na ÚVO, na úradníckej pozícii hlavnej štátnej radkyne. To svedčí o jej odborných skúsenostiach pre daný post. Verejnemu obstarávaniu sa venovala aj naďalej v súkromnom sektore, a tiež ako školiteľka lektorov verejného obstarávania. Jej pracovná kariéra pred nástupom do pozície predsedníčky ÚVO však nepoukazuje na dovtedajšiu manažérsku prax. Politické skúsenosti, merané cez členstvo v nejakej politickej strane, nemá, aj keď to neznamená, že nie je napojená na vybranú politickú stranu. Jej nomináciu z tohto pohľadu možno zaradiť do kategórie neutrálnej kompetentnosti, s kariérou cestou úradníckeho profilu.

Pri výskume kariérnych ciest doterajších podpredsedov ÚVO zisťujeme, že prvý z nich, Rudolf Kulman, absolvoval vysokoškolské štúdium s technickým zameraním. Pred nástupom do funkcie pôsobil na poste generálneho riaditeľa sekcie na ministerstve pre privatizáciu štátneho majetku, kde mohol získať určité skúsenosti s verejným obstarávaním, a tiež manažérske zručnosti v štátnej správe. Táto pozícia však nebola v tom čase jednoznačne úradnícka, keďže ešte nebol prijatý zákon o štátnej službe. Kulman okrem toho súbežne s postom podpredsedu ÚVO zastával aj funkciu v politickej strane, bol členom krajského predsedníctva SDKÚ v Žiline. Za zmienku tiež stojí fakt, že po odchode z ÚVO začal pôsobiť v súkromnom sektore, pričom sa stal konateľom spoločnosti, ktorá poskytuje poradenstvo aj v oblasti verejného obstarávania. Túto nomináciu preto zaraďujeme do kategórie respzívnosti a kariérnej cesty politickej funkcie administratívneho charakteru.

Marek Vladár ako ďalší podpredseda ÚVO má predovšetkým odborné aj manažérske skúsenosti z riadiacej a úradníckej pozície na Ministerstve vnútra SR, kde pôsobí aj po odchode z funkcie podpredsedu ÚVO. Nakoľko je možné zistiť, nezastával žiadnu funkciu v politických stranách, ani nekandidoval vo voľbách či už na lokálnej, regionálnej, alebo národnej úrovni. Preto možno jeho nomináciu priradiť z hľadiska motivácie politikov k neutrálnej kompetentnosti a kariérnej ceste úradníckeho profilu.

Napokon, podpredsedníčka Tatiana Behrová mala takisto mnohé skúsenosti s verejným obstarávaním aj pred nástupom do funkcie, o čom svedčí tak jej vzdelanie (najmä získanie odbornej spôsobilosti pre VO), ako aj podnikateľská činnosť v tejto oblasti. Takisto mala manažérske skúsenosti s riadiacimi pozíciami, napr. v čele implementačnej agentúry CFKJ, ktorá pôsobila v rámci MF SR. Zároveň pôsobila ako externá poradkyňa premiérky pre verejné obstarávanie. Nebola však aktívna v žiadnej politickej strane, ani nezastávala nijakú volenú funkciu. Túto nomináciu preto podľa motivácie politikov zaraďujeme k neutrálnej kompetentnosti, s kariérou cestou nominantky so skúsenosťou zo súkromného sektora.

Profily jednotlivých predsedov a podpredsedov sú tak pomerne odlišné, čomu sa ešte budeme venovať pri porovnávaní v závere štúdie.

Kontextuálne faktory personálnych výmen na poste predsedu a podpredsedu ÚVO

Po priblížení legislatívnych pravidiel pri obsadzovaní postov predsedu a podpredsedu a hodnotení profilov jednotlivých nominantov ďalej vyvstáva otázka, aká bola prax pri personálnych výmenách na týchto postoch - akým spôsobom boli obsadzované a aký bol mediálny diskurz v súvislosti s týmito výmenami.

Nasledujúca tabuľka zobrazuje spôsob výberu každého z predsedov a podpredsedov do funkcie a slúži na ilustráciu toho, do akej miery sa tento spôsob odlišuje od pravidiel predpísaných zákonom a to najmä smerom k výberovému konaniu, ktoré zákon nevyžaduje, ale ani nezakazuje.

Tabuľka 4: Spôsob obsadzovania postov predsedu a podpredsedu

Predseda	Spôsob výberu	Podpredseda	Spôsob výberu
Rozália Molnárová	Menovaná vládou bez formalizovaného výberového konania	Rudolf Kulman	Menovaný vládou bez formalizovaného výberového konania
Béla Angyal	Menovaný vládou		
Roman Šipoš	Volený NR SR na návrh vlády bez formalizovaného výberového konania	Marek Vladár	Menovaný vládou bez formalizovaného výberového konania
Zita Táboorská	Navrhnutá na základe Výberového konania, následne zvolená národnou radou	Tatiana Behrová	Menovaná vládou bez formalizovaného výberového konania

Zdroj: autorka

Z tabuľky vyplýva, že prax obsadzovania týchto postov v jednom prípade skutočne išla nad rámec zákona a na post predsedníčky sa uskutočnilo výberové konanie.

Okolnosti jednotlivých personálnych výmen na postoch predsedov a podpredsedov ďalej približuje mediálny diskurz, na základe čoho možno hľadať odpovede na otázky, ako napr.: Ktoré charakteristiky sa zdôrazňovali v súvislosti s nástupom jednotlivých kandidátov do funkcie – skôr odbornosť? Stranícka príslušnosť? Boli tieto výmeny predmetom politických sporov? Koľkí spomedzi predsedov ukončili svoj mandát z dôvodu uplynutia funkčného obdobia a koľkí z iných dôvodov?

Sumár výmen na postoch predsedu a podpredsedu ÚVO ponúkame v tabuľke 5. Následne sa stručne budeme venovať okolnostiam každej z nich.

Tabuľka5: Výmeny vo funkcii predsedu a podpredsedu ÚVO

Predseda ÚVO	V období	Spôsob odchodu z funkcie	Podpredseda ÚVO	V období	Spôsob odchodu z funkcie
Rozália Molnárová	1.1.2000 – 8.3.2005	Odstúpením v 2. Funkčnom období	Rudolf Kulman	15.2.2000-16.3.2010	Po uplynutí dvoch funkčných období
Béla Angyal	8.3.2005 – 7.7.2010	Po zmene zákona, až do vymenovania	=		

		nového predsedu			
Roman Šipoš	7.7.2010 – 12.4.2011	Odstúpením z funkcie	Marek Vladár	7.7.2010-16.7.2012	vzdaním sa funkcie
Zita Táborská	2.7.2012	-	Tatiana Behrová	17.7.2012 – 31.10.2012	Odstúpením z funkcie

Zdroj: vlastné spracovanie na základe správ z médií

Menovanie prvej predsedníčky ÚVO, Rozálie Molnárovej, bolo, zdá sa, jednoducho vecou koalíčnej dohody v období 1. Dzurindovej vlády. Ako sme už uviedli, išlo o nominantku SMK, s profilom rezpozívnej kompetentnosti. A tak, nakoľko je možné v súčasnosti (r. 2012) zistiť, tento výber nikto nespochybňoval. Prvá predsedníčka v tejto funkcii pôsobila päť a pol roka a odstúpila vo svojom 2. Funkčnom období. Zdá sa, že dôvodom bolo opäť viac osobné rozhodnutie, nie politický tlak. Béla Bugár, vtedajší predseda SMK, to napr. v rozhovore pre týždenník Trend komentoval nasledovne:

„Čo sa stalo na Úrade pre verejné obstarávanie?

Nič. Rozália Molnárová povedala, že to už nechce robiť a odišla z funkcie predsedníčky.“ (eTrend, 15.3.2005)

Podobným spôsobom, bez spochybňovania kvalít kandidáta, prebehlo aj menovanie v poradí 2. predsedu ÚVO, Bélu Angyala, ktorého nomináciu sme zaradili do kategórie politickej funkcie administratívneho charakteru. To sa však rozhodne nedá povedať o jeho odchode z postu predsedu. Bélovi Angyalovi ako nominantovi SMK ešte v období 2. Vlády Mikuláša Dzurindu totiž uplynulo 5-ročné funkčné obdobie 10. marca 2010. Premiér Robert Fico však vyhlásil, že post predsedu ÚVO patrí opozícii a zmenou zákona dosiahol predĺženie funkčného obdobia až do vymenovania nového predsedu, ktoré naplánoval po parlamentných voľbách v júni 2010. Vtedajšia opozícia s takýmto Ficovým postupom nesúhlasila. Angyalovi vyčítali, že jednak nie je opozičným kandidátom, kryje Ficove tendre a žiadali jeho odchod z funkcie po uplynutí funkčného obdobia:

Predsedníctvo jeho materskej strany Most – Híd ho dokonca odvolalo z postu krajského predsedu strany v Nitre. Na druhej strane, podobný postup zotrvania predsedu vo funkcii až do vymenovania nového predsedu sa zo zákona uplatňuje napr. v prípade Úradu na ochranu osobných údajov. A Robert Fico nebol nijako nútený ponúkať post predsedu ÚVO opozícii, mohol priamo navrhnúť kandidáta, ktorý by zodpovedal jeho očakávaniam. V každom prípade sa týmto spôsobom do obsadzovania postu predsedu ÚVO vniesol nový, koalíčno – opozičný rozmer. V konečnom dôsledku táto zvláštna politická hra ubrala na dôveryhodnosti voči nestrannému rozhodovaniu ÚVO a jeho predsedu.

Menovanie Angyalovho nástupcu, Romana Šipoša, sa opäť spojilo s právom opozície obsadiť tento post:

„... dežignovaná premiérka Iveta Radičová potvrdila, že tento post bude patriť budúcej opozícii.“ (pluska.sk, 7.7.2012)

Šipoš bol nominantom strany Smer SD. Po deviatich mesiacoch však z funkcie sám odstúpil. Média o dôvodoch informovali nasledovne:

„Šipoš, ktorý je nominantom Smeru, podľa vlastných slov odchádza, pretože situácia, v ktorej sa ocitol, mu nedovoľuje vykonávať funkciu v súlade s jeho svedomím. ... Rozhodnutie Romana Šipoša rezignovať prišlo po tom, čo prácu ÚVO skritizovala premiérka Iveta

Radičová (SDKÚ-DS). Šéfka kabinetu tvrdí, že úrad zastavil veľké množstvo tendrov.“ (TASR, 12.4.2011)

Napriek výhradám voči činnosti úradu nemožno preukázať, že jeho predseda v tomto prípade odstúpil pod tlakom politikov. Vláda by právomoc odvolať ho v prípade týchto podozrení podľa zákona nemala, no ani sa neobjavila zmienka o tom, že by jeho odstúpenie požadovala. Samozrejme, o Šipošovi sa písalo ako o opozičnom kandidátovi strany Smer a jeho odchod z funkcie po deviatich mesiacoch od vymenovania je pomerne neštandardný.

Napokon bol post predsedu ÚVO viac ako rok neobsadený. Premiérka Radičová ho ponúkala opozícii, no s návrhmi strany Smer nesúhlasila. Vláda sa rozhodla pre výberové konanie. Prihlásilo sa doň 26 uchádzačov, spomedzi ktorých boli vybraní traja najlepší. Tí mali byť v 2. kole vládou vypočítaní, čo sa však pre predčasné parlamentné voľby v r. 2012 neudialo. Tento raz ponúkol opozícii post predsedu premiér Robert Fico, ktorý však takisto zamietol predložené návrhy. Napokon si spomedzi troch kandidátov vybral Zitu Táboorskú, bez uskutočnenia 2. kola. Hoci práve neuskutočnené vypočítanie bolo predmetom kritiky aj zo strany opozície, Robert Fico naďalej zachoval rétoriku opozičného kandidáta, keď vyhlásil, že „opozičnejšieho kandidáta na tomto poste si nevie predstaviť“ (sme.sk, 23.5.2012).

Menovanie podpredsedov ÚVO vo všeobecnosti vyvolalo menej nesúhlasných reakcií ako v prípade predsedov. Prvý z nich, Rudolf Kulman, pôsobil vo funkcii celé dve funkčné obdobia a jeho vymenovanie prebehlo rovnako pokojne, ako v prípade predsedníčky Rozálie Molnárovej a neskôr predsedu Bélu Angyala. Po uplynutí funkčného obdobia sa zákonom na rozdiel od predsedu podpredsedovi mandát nepredĺžil a tento post na ÚVO ostal dočasne neobsadený. Z hľadiska spolupráce spomenutých predsedov a podpredsedu možno poznamenať, že kým obaja predsedovia boli nominanti SMK, podpredseda Kulman bol nominantom SDKÚ, čo pripomína vtedy uplatňovaný systém tzv. krížovej kontroly, ktorý napr. v prípade ministerstiev znamenal, že minister z jednej koalíciej strany v danom rezorte spolupracoval so štátnym tajomníkom z inej koalíciej strany.

Menovanie v poradí 2. podpredsedu Mareka Vladára sa iba stretlo s komentárom, že si ho na tento post vybral nový predseda Roman Šipoš (SITA, 15.7.2010). Marek Vladár si však rovnako ako Roman Šipoš vyslúžil od vlády Ivety Radičovej kritiku, a to za možný konflikt záujmov, keďže pred nástupom do funkcie podpredsedu ÚVO riadil verejné obstarávanie na ministerstve vnútra. Šipoš však návrh na jeho odvolanie z postu podpredsedu nepodal, a tak vláda v tejto veci nemohla ďalej konať. Vladár sa napokon funkcie vzdal po príchode novej predsedníčky ÚVO, Zity Táboorskej, bez udania dôvodu (pozri Uznesenie Vlády SR č. 368 zo dňa 17. júla 2012). V súvislosti s možným konfliktom záujmov ešte možno poznamenať, že po odchode z podpredsedníckej funkcie sa vrátil na ministerstvo vnútra ako generálny riaditeľ Sekcie ekonomiky. Z hľadiska spolupráce predsedu a podpredsedu úradu ide teda v tomto prípade o odlišnú situáciu, ktorú by sme mohli označiť ako model spolupráce.

Napokon, poslednú doterajšiu podpredsedníčku, Tatianu Behrovú, pôvodne navrhoval Zväz stavebných podnikateľov Slovenska za kandidátku na predsedníčku Úradu, s ohľadom na jej dlhoročné skúsenosti s verejným obstarávaním aj ako školiteľky. V každom prípade v médiách táto nominácia nebola predmetom politických sporov. Po troch mesiacoch však Tatiana Behrová na post podpredsedníčky rezignovala – pre údajné nezhody s predsedníčkou, ktorá určuje jej právomoci:

„Prečo funkciu zložila, nevedno. „Nechcem to komentovať,“ povedala ... Za jej odchodom sú podľa informácií SME dlhodobé nezhody so šéfkou ÚVO Zitou Táboorskou a vedúcou jej služobného úradu Martou Budišovou.“ (sme.sk, 30.10.2012)

Zdá sa teda, že obsadenie oboch riadiacich postov nestrannými expertmi z externého prostredia (mimo ÚVO) nemusí nutne viesť k modelu spolupráce. Tak predseda, ako aj podpredseda totiž môže mať rôzne predstavy o spôsobe riadenia inštitúcie, pričom kompetencie podpredsedu stanovuje predseda, takže tie môžu byť de facto aj symbolické. Nastáva tak skôr situácia konkurencie. Premiér Robert Fico už zároveň naznačil spôsob obsadenia uvoľneného postu podpredsedu – nominantom vládnej strany:

„Uvoľnené miesto podpredsedu ÚVO chce získať Smer. „Skombinujeme predstavy pani predsedníčky Táboorskej s našimi a niečo pekné z toho vznikne,“ povedal Fico.“ (sme.sk, 1.11.2012)

Post však môže byť obsadený len na návrh predsedníčky.

Celkovo z tohtoprehľadu možno vyvodit' predovšetkým dva závery. Po prvé, hoci v diskusiách o menovaní jednotlivých predsedov a podpredsedov ÚVO nebola hlavným predmetom ich stranícka príslušnosť, či spochybňovanie odborných predpokladov, politicky rozmer menovania predsedov bol prítomný v rétorike tzv. opozičného kandidáta, ktorú využíval najmä Robert Fico pri predlžovaní funkčného obdobia jedného predsedu a menovaní ďalších dvoch predsedov úradu. Táto rétorika naznačuje, že dôležitým kritériom pri obsadzovaní postu predsedu ÚVO je v istom zmysle nie odbornosť či stranícka príslušnosť, ale nominácia opozičnými politickými stranami. Pre takúto rétoriku samozrejme neexistuje žiadna opora v zákone, ktorý navyše funkčné obdobie predsedu ÚVO stanovil na 5 rokov, teda práve tak, aby sa neprekrývalo so 4-ročným volebným obdobím do NR SR. Okrem toho, opozícia sa ani nemusí vedieť dohodnúť na jednom spoločnom kandidátovi, keďže o. i. nie je nútená vytvárať mechanizmy podobné napr. koalícnej rade a je potom otázkou, ako by sa mal tento post obsadzovať v takom prípade. Z politického hľadiska je však práve táto logicky neobhájiteľná rétorika jednou z možností, ako na daný post nominovať kandidáta s profilom rezponzívnej kompetentnosti (resp. rezponzívnosti): kým by totiž nezávislý odborník menovaný na základe výberového konania (disponujúci neutrálnou kompetentnosťou) mohol v najhoršom možnom prípade nedostatočne spolupracovať s vládou, a napr. blokovať tendre, v prípade priameho menovania nominanta vládou by vždy existoval priestor pre obviňovanie z jeho rezponzívnosti voči vláde a možno aj straníckym záujmom. Ak sa však „opozícia nevie dohodnúť“, jej možnosti kritiky nominanta vlády budú značne obmedzené. Z hľadiska verejného záujmu však túto rétoriku jednoznačne možno považovať za negatívny fenomén a riešenia skôr hľadať vo vhodnom nastavení podmienok výberového konania, resp. nastavení vzťahov predsedu a podpredsedu úradu, čomu sa ešte budeme venovať v prípade ČR.

Po druhé, z hľadiska ukončenia pôsobenia vo funkcii nebol síce ani jeden z doterajších predsedov z tohto postu odvolaný, no zároveň žiaden z nich neodišiel celkom štandardne, po uplynutí funkčného obdobia: dvaja predsedovia z postu odstúpili, z toho jedna vo svojom 2. funkčnom období, dôvody týchto rozhodnutí nie sú známe. Ďalšiemu sa funkčné obdobie zákonom predĺžilo, čo však bolo predmetom kritiky, ako sme sa už o tom zmienili. V prípade podpredsedov jeden opustil post po uplynutí dvoch funkčných období a ďalší dvaja z postu

odstúpili. A hoci tento stav rozhodne nemusí byť dôsledkom politického tlaku na daných reprezentantov úradu, predsa ho ani nemožno považovať za celkom vyhovujúci.

3. Analýza vybraných aspektov ÚOHS (Česko)

V tejto časti štúdie sa budeme podrobnejšie venovať predsedom a podpredsedom Úradu pro ochranu hospodářské soutěže v ČR. Rovnako ako v predchádzajúcej časti najmä priblížime legislatívne vymedzenie spôsobu ich výberu, budeme analyzovať ich profily na základe údajov zo životopisov a skúmať kontextuálne faktory výmen na týchto postoch.

Legislatívny pohľad

V Českej republike je agenda verejného obstarávania v kompetencii Úradu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). Tento úrad bol zriadený už zákonom z r. 1991, predovšetkým s kompetenciami v protimonopolnej oblasti. Má teda podstatne širšiu pôsobnosť ako slovenský ÚVO. Verejné obstarávanie sa stalo ďalšou agendou úradu od r. 1994. Sídлом úradu sa od jeho vzniku zámerne nestala Praha, ale Brno, ako symbol nezávislého rozhodovania. Úrad sa v r. 1992 transformoval na Ministerstvo pro hospodářskou soutěž, čo sa odôvodňovalo úlohami v privatizačnom procese. Od r. 1996 došlo opäť k vzniku úradu s niekdajšími kompetenciami v protimonopolnej oblasti a vo verejnom obstarávaní.

Obsadzovanie postov predsedu a podpredsedu ÚOHS od jeho opätovnej transformácie na úrad v r. 1996 upravuje zákon č. 273/1996 Sb., o pôsobnosti Úradu pro ochranu hospodářské soutěže, ktorý bol novelizovaný v r. 1999 zákonom č. 187/1999 Sb. Vzhľadom na cieľ tejto štúdie, ktorým je porovnanie profilov hlavných predstaviteľov úradov v SR a ČR, sa budeme venovať len predsedom a podpredsedom ÚOHS od prijatia tejto novely. V období od r. 1999 pôsobili na ÚOHS traja predsedovia. Pokiaľ ide o podpredsedov, tí majú na ÚOHS do určitej miery odlišné postavenie ako na ÚVO. Jedným z rozdielov je, že podpredsedovia ÚOHS môžu byť poverení riadením niektorej zo sekcií úradu. Takto má úrad v súčasnosti troch podpredsedov a jedna z nich, Eva Kubišová, je poverená riadením sekcie verejného obstarávania. Túto sekciu však nie vždy riadil podpredseda. V každom prípade sú z pohľadu tohto výskumu najzaujímavejšie práve profily najvyšších predstaviteľov pre verejné obstarávanie, preto sa ostatným podpredsedom nebudeme venovať.

Zákon o pôsobnosti ÚOHS stanovuje spôsob menovania a odvolania z funkcie, ako aj požiadavky na predsedu a podpredsedu úradu nasledovne: predsedu úradu na návrh vlády menuje prezident, jeho funkčné obdobie je 6 rokov. Podpredsedov úradu vymenúva a odvoláva predseda ÚOHS. De iure sa tak predchádza situácii, kedy by mal niektorý orgán (v SR vláda) právomoc presadiť menovanie svojho kandidáta a predseda má v rukách oveľa efektívnejšie nástroje na uskutočňovanie svojej vízie o smerovaní úradu. Z požiadaviek na kandidátov zákon kladie dôraz predovšetkým na ich nestrannosť - predseda ÚOHS nemôže byť členom žiadnej politickej strany. Tu možno pozorovať istý paradox, ktorý sa ukáže aj pri hodnotení profilov predsedov: predseda ÚOHS je na jednej strane politický nominant, keďže ho do funkcie vymenúva prezident na návrh vlády. Zároveň však nemá byť členom politickej strany, v záujme zabezpečenia neutrálnej kompetentnosti. Zdá sa teda, akoby si vláda mala vyberať len spomedzi odborníkov a je otázne, do akej miery je to možné.

Dôvody odvolania z funkcie predsedu sú prakticky totožné s dôvodmi v slovenskej právnej úprave – právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin, pozbavenie spôsobilosti na právne úkony, nevykonávanie funkcie viac ako 6 mesiacov, závažné narušovanie dôstojnosti funkcie, alebo narušovanie nezávislosti a nestrannosti úradu.

Zákon predsedovi takisto umožňuje vzdať sa funkcie.

Analýza profilov predsedov a podpredsedov ÚOHS

Aké sú kariérne cesty predsedov a podpredsedov ÚOHS, najmä vzhľadom na ich odborné, manažérske a politické skúsenosti?

Aj v prípade predstaviteľov tohto úradu sú prvými kritériami, ktoré sme sledovali v ich životopisoch pri hľadaní odpovedí na túto otázku, vek nástupu do funkcie a typ dosiahnutého vzdelania, ktoré sú zobrazené v nasledujúcej tabuľke 6.

Tabuľka 6: Prehľad vybraných charakteristík

Predseda	Vek v čase nástupu do funkcie	Vzdelanie
Ing. Josef Bednář	n/a	1980 Elektrotechnická fakulta, Vysoké učení technické v Brne 1993 Federal Trade Comission, USA, 7-týždňový pobyt, hospodárska súťaž
Ing. Martin Pecina, MBA.	37	Strojná fakulta Vysokej školy baníckej, Ostrava Sheffield Business School
Ing. Petr Rafaj	48	Hornicko-geologická fakulta Vysokej školy baníckej, Ostrava
Podpredseda		
Mgr. Pavel Herman	n/a	n/a

Mgr. Kamil Rudolecký	31	Právnická fakulta Masarykovej univerzity v Brne
JUDr. Eva Kubišová	56	Právnická fakulta Masarykovej univerzity v Brne

Zdroj: vlastné spracovanie na základe správ z médií

Z tabuľky vyplýva, že vekom nástupu do funkcie sa hlavní reprezentanti ÚOHS líšia od predstaviteľov ÚVO: kým v ich prípade bolo vekové rozmedzie medzi 41-50 rokov, najmladší podpredseda ÚOHS mal pri nástupe do funkcie len 31 a najstarší 56 rokov. Nasledujúca tabuľka ďalej zobrazuje profesné a politické skúsenosti hlavných predstaviteľov ÚOHS v sledovanom období.

Tabuľka7: Profesné a politické skúsenosti

Predseda	Skúsenosti v administratíve	Politická skúsenosť	Skúsenosti v súkromnom sektore
Josef Bednář	1996-1999 podpredseda ÚHOS	-	-
Martin Pecina	-	2003-2005 zástupca ministra priemyslu a obchodu; nerastné suroviny 2009-2010 Minister vnútra, úradnícka vláda 2010 poslanec PČR (ČSSD), rezignoval	1992-1996 obchodný riaditeľ, Proxima 1999 Hutný projekt, a. s., generálny riaditeľ
Petr Rafaj	-	1998-2002 viceprimátor, Frídek-Místek 1999-2006 predseda miestnej organizácie	1995-1998 JEWA Export-Import s.r.o., ekonomický riaditeľ

		ČSSD 2002-2006 člen Poslaneckej snemovne PČR (ČSSD) 2006-2009 člen Rady mesta Frídek-Místek	
Podpredseda			
Pavel Herman	Min. od 2005 na ÚOHS	-	-
Kamil Rudolecký	Od 2000 ÚOHS, z toho od 2006 zástupca podpredsedu Sekcie verejnej podpory	Od 2010 poslanec obecného zastupiteľstva, Kobilnice	1999-2000
Eva Kubišová	Do 1995 vedúca správneho oddelenia magistrátu mesta Brno Od 1995 ÚOHS, napr. riaditeľka Odboru druhostupňového rozhodovania	-	-

Zdroj: vlastné spracovanie na základe správ z médií

Z tabuliek 6 a 7 vzhľadom na tri typy profilov a možné kariérne cesty predsedov a podpredsedov, ako boli zadané v teoretickej časti štúdie, možno zhrnúť nasledovné:

O odbornosti prvého predsedu ÚOHS, ktorému sa v tejto štúdiu venujeme, svedčí popri vysokoškolskom vzdelaní najmä krátky študijný pobyt v zahraničí so zameraním na hospodársku súťaž. Okrem toho pred nástupom do funkcie pôsobil ako podpredseda úradu. Pre celkové zhodnotenie jeho kariérneho pôsobenia nie sú dostupné podrobnejšie údaje. Takisto sme nenašli žiadnu zmienku o politických aktivitách tohto predsedu – kandidatúre za

poslanca na rôznych úrovniach, či straníckej funkcii. Preto túto nomináciu zaraďujeme z hľadiska motivácie politikov pri výbere nominanta do kategórie neutrálnej kompetentnosti a z hľadiska kariérnej cesty do úradníckeho profilu.

Druhý predseda ÚOHS, Martin Pecina, mal popri štúdiu v zahraničí, ktoré naznačuje jeho odbornosť, takisto manažérske skúsenosti z riadiacich pozícií v súkromnom sektore. Do funkcie predsedu úradu nastúpil z pozície zástupcu (námestka) ministra, čo je pozícia obsadzovaná menovaním ministra a v ČR sa často spája s riadením určenej sekcie ministerstva. Pri nástupe do funkcie však nemal skúsenosti s pôsobením na ÚOHS. Iné politické skúsenosti Pecina získal až po odchode z postu predsedu ÚOHS – najprv ako minister úradníckej vlády, teda de facto nie politik, neskôr ako poslanec parlamentu, pričom však na tento mandát po nezhodách v strane rezignoval. Pecinovu nomináciu teda možno z hľadiska motivácie decízora zaradiť do kategórie responzívnej kompetentnosti a z hľadiska kariérnej cesty k nominantom so skúsenosťou zo súkromného sektora.

Súčasný predseda, Petr Rafaj, nemá žiadne skúsenosti s pôsobením v administratíve a problematike verejného obstarávania celkom nezodpovedá ani zameranie jeho štúdia. Skúsenosti s riadením získal v súkromnom sektore, no od r. 1998 zastával predovšetkým rôzne volené funkcie ako politik. Najvýznamnejšou z nich bolo pôsobenie v Parlamente ČR v období 2002-2006, kedy bol tiež predkladateľom zákona o zneužití významnej trhovej sily. Na post predsedu ÚOHS prišiel z pozície člena Rady mesta Frídek-Místek, voleného výkonného orgánu pre originálne kompetencie mesta, spomedzi poslancov mestského zastupiteľstva. V tejto súvislosti podotýkame, že požiadavku vyplývajúcu zo zákona na nestrannosť predsedu splnil tým, že sa členstva v ČSSD vzdal. Na základe týchto informácií zaraďujeme nomináciu z hľadiska motivácie decízora do kategórie responzívnosti a kariérnej cesty politika na lokálnej úrovni.

Všetci podpredsedovia, ktorým sa v tejto štúdiu venujeme, majú vo veľkej miere spoločný profil: už pred nástupom do funkcie pôsobili dlhší čas na ÚOHS a nie sú angažovaní v straníckych štruktúrach, hoci jeden z nich je poslancom obecného zastupiteľstva. Ich nominácie preto z hľadiska motivácie decízora zaraďujeme do kategórie neutrálnej kompetentnosti a z hľadiska kariérnej cesty k profilu kariérnych úradníkov.

Celkovému porovnaniu kariérnych ciest a profilov s predsedami a podpredsedami ÚVO sa budeme venovať v závere štúdie.

Kontextuálne faktory personálnych výmen na poste predsedu a podpredsedu ÚOHS

V tejto časti sa ďalej zameriame na personálne výmeny na postoch predsedu a podpredsedu ÚOHS, s ohľadom na reálne využívané spôsoby obsadzovania týchto pozícií (najmä politické menovanie vz. výberové konanie) a mediálny diskurz v súvislosti s jednotlivými výmenami na týchto postoch.

Nasledujúca tabuľka 8 zobrazuje spôsoby obsadzovania pozícií predsedov a podpredsedov ÚOHS, s cieľom overiť, či v praxi nedošlo aj v ČR k využitiu výberového konania ako mechanizmu pre rekrutáciu nezávislých expertov.

Tabuľka 8: Spôsob obsadzovania postov predsedu a podpredsedu

Predseda	Spôsob výberu	Podpredseda	Spôsob výberu
Josef Bednář	Menovaný prezidentom návrh vlády na	Pavel Herman	Menovaný predsedom ÚOHS
Martin Pecina	Menovaný prezidentom návrh vlády na		
Petr Rafaj	Menovaný prezidentom návrh vlády na	Kamil Rudolecký Eva Kubišová	Menovaní predsedom ÚOHS

Zdroj: autorka

Z tejto tabuľky vyplýva, že ani v ČR nie je spôsob obsadzovania týchto pozícií výberovým konaním bežnou praxou a dokonca nebol doposiaľ vôbec využitý.

Aj v prípade ÚOHS nás ďalej zaujímal mediálny diskurz a okolnosti výberu, resp. ukončenia pôsobenia vo funkcii predsedu. Nasledujúca tabuľka 9 zobrazuje obdobie pôsobenia jednotlivých predsedov a podpredsedov a dôvody odchodu z danej pozície.

Tabuľka9: Pôsobenie vo funkcii predsedu a podpredsedu ÚOHS

Predseda	V období	Spôsob odchodu z funkcie	Podpredseda	V období
Josef Bednář	29.1.1999 - 28.8.2005	Po uplynutí funkčného obdobia	-	
Martin Pecina	29.8.2005 - 8.6.2009	Odstúpením z dôvodu vymenovania za ministra v úradníckej vláde	Jindřiška Koblíhová (vedúca sekcie)	Min. od 2005 - 2007

Petr Rafaj	9.7.2009 doposiaľ	-	-	Pavel Herman	2007 – aug 2009
-	-	-	-	Kamil Rudolecký	Aug 2009 – 1.10.2011
-	-	-	-	Eva Kubišová	

Zdroj: vlastné spracovanie na základe správ z médií

Z tabuľky je napr. zrejmé, že spôsob ukončenia pôsobenia vo funkcii odstúpením je na ÚOHS nižší ako na ÚVO. Okolnosti jednotlivých personálnych výmen možno ďalej popísať nasledovne:

Menovanie predsedu Josefa Bednářa sa, nakoľko je možné zistiť v súčasnosti, nestretlo s veľkou pozornosťou médií, a keďže pôsobil na úrade už aj predtým, možno predpokladať, že ani so spochybňovaním tejto voľby. Rovnako tomu bolo aj pri jeho odchode z funkcie, ku ktorému došlo po uplynutí prvého funkčného obdobia. Jeho nástupcom sa stal Martin Pecina, o ktorom sme sa už zmienili, že z postu odstúpil po viac ako troch rokoch, z dôvodu menovania za ministra vnútra v úradníckej vláde Jana Fischera a z toho vyplývajúceho možného konfliktu záujmov. Čo sa týka jeho menovania do funkcie, objavili sa určité výhrady najmä v súvislosti s jeho dovtedajším hájením záujmov významných energetických spoločností aj voči ÚOHS, ktorý má v kompetencii protimonopolnú agendu:

„Pecina, ktorý je považovaný **za** odborníka a zároveň **za** vplyvného lobbistu, okrem iného v niekoľkých kauzách hájil štátne firmy proti antimonopolnému úradu (ÚOHS – pozn. prekl.). Teraz by sa mal stať šéfom tejto inštitúcie. ... V súčasnosti sa napr. zasadzuje o to, aby štátna energetická spoločnosť ČEZ získala Severočeské doly, pričom vláda minulý týždeň udelenie exkluzivity na rokovanie o privatizácii SD pre spoločnosť ČEZ skutočne schválila.“ (ČTK, 21.7.2005)

Zásadné námietky politického charakteru sa v tomto prípade neobjavili:

„Výhrady proti výberu mal napríklad predseda KDU-ČSL Miroslav Kalousek, ktorého strana zástupcu ministra nepodporila. Prezident Klaus už skôr uviedol, že osobne proti Pecinovi zásadné výhrady nemá. Prekážalo mu však, akým spôsobom ho vláda, a predovšetkým jej predseda, stavia pred svoje rozhodnutie. Konkrétne bol pobúrený, že sa túto informáciu dozvedel až z médií.“ (ČTK, 29.8.2005)

Napokon, menovanie súčasného predsedu ÚOHS, Petra Rafaja, bolo, zdá sa, aspoň čiastočne vecou politickej dohody v období úradníckej vlády v r. 2009:

Podľa Hospodárskych novín sa ODS a ČSSD shodly na tom, že kandidáta zvolia sociálni demokrati s tým, že ODS má právo návrh vetovať.“ (ČTK, 5.6.2009).

Pokiaľ ide o podpredsedov, ich výber je podľa zákona v značnej miere v rukách predsedu, a teda nepredpokladá výrazné politické spory. Navyše, ako sme už spomenuli, spravidla sa jedná o kariérnych úradníkov so skúsenosťami na ÚOHS, ktorí sa však vo funkcii podpredsedu pomerne často striedajú (zhruba každé dva roky). Predsa sa však v médiách pozornosť príležitostne venuje aj tejto téme. Ako príklad uvádzame výmenu po príchode súčasného predsedu Petra Rafaja:

„koncom augusta prišla prvá rošáda. Rafaj odvolal z významnej funkcie šéfa sekcie verejného obstarávania Pavla Hermana. Vedením oddelenia bol poverený Rudolecký, ktorý mal dovtedy na starosti menej kontroverznú oblasť verejnej podpory. Z Hermana sa stane Rafajov poradca, avšak podľa zdroja týždníka Ekonom len dočasne. »Na dôvody sa pýtajte pána predsedu, nerád by som to hovoril. Mne neprislúcha túto vec komentovať,« nechcel Herman prezradiť, prečo po roku a pol prišiel o kreslo.“ (Ekonom.cz, cit. 9.11.2012)

Z uvedeného je tiež zrejmé, že bežnou praxou na tomto úrade je aj prípadné zotrvanie na úrade aj po ukončení mandátu.

Odvolanie spomenutého podpredsedu Kamila Rudoleckého bolo síce čiastočnou výnimkou, hoci tiež nesúviselo s tlakom politických strán:

„Podpredseda antimonopolného úradu Kamil Rudolecký bol včera odvolaný údajne kvôli tlaku, ktorý sprevádzal nákup nových vlakov pre České dráhy. ... Sám Rudolecký to nechcel komentovať, listom však potvrdil, že odchádza, pretože si nechcel nechať zasahovať do rozhodovania.“ (idnes.cz, 1.10.2011)

Menovanie jeho nástupkyne, súčasnej podpredsedníčky Evy Kubišovej, sa s väčšou pozornosťou médií už nestretlo.

Celkovo možno zhrnúť, že pri výbere a menovaní predsedov ÚOHS neexistuje jeden všeobecne platný postup, práve naopak: zatiaľčo prvý predseda bol menovaný z prostredia úradu, voči výberu jeho nástupcu existovali vecné námietky vzhľadom na jeho dovtedajšiu prácu lobistu. A výber súčasného predsedu bol aspoň čiastočne predmetom politickej dohody. Na druhej strane, odchod predsedov z funkcie bol vždy jasne odôvodniteľný: v prvom prípade k nemu došlo po uplynutí funkčného obdobia a v druhom prípade odstúpením zo známeho dôvodu, menovania za ministra. V porovnaní s ÚVO sú to značné rozdiely: na jednej strane tu vôbec nie je prítomný aspekt opozičného kandidáta, čo čiastočne vyplýva zo zákona, ktorý stanovuje, že predseda ÚOHS nesmie byť členom žiadnej politickej strany. Zároveň tiež existuje nepísané pravidlo, že nech už bol predseda ÚOHS menovaný z akýchkoľvek dôvodov, vyberá si podpredsedov s neutrálnou kompetentnosťou, z prostredia úradu. Ak vezmeme do úvahy, že riadenie inštitúcie zodpovedajúcej za verejné obstarávanie si vyžaduje aj určitú stabilitu a kontinuitu už aj z dôvodu predvídateľnosti rozhodnutí, potom sa tento model uplatňovaný v ČR zdá byť oveľa efektívnejší.

Záver

Porovnaním legislatívy, kariérnych ciest predsedov a podpredsedov ÚVO a ÚOHS pred ich nástupom do danej pozície, spôsobu ich výberu a členstva v politických stranách sme dospeli k niekoľkým zisteniam.

Z hľadiska legislatívneho vymedzenia výberu nominantov na tieto posty v SR a ČR zákony v oboch krajinách stanovujú rovnaký spôsob ich výberu – menovanie na návrh vlády⁵. Zároveň však pri porovnávaní týchto predpisov existujú dva dôležité rozdiely. Prvým je požiadavka na predsedu ÚOHS, zakazujúca jeho členstvo v politickej strane, ktorú slovenská právna norma neobsahuje. V praxi sa však jej formálne právne zadefinovanie javí ako nedostatočné. Príkladom toho je menovanie súčasného predsedu úradu, Petra Rafaja, ktoré bolo evidentne predmetom politickej dohody a Rafaj sa vzdal členstva v strane po nástupe do funkcie. Preto by pre predchádzanie podobným situáciám bolo účinnejšie buď požiadavky na predsedu v zákone špecifikovať podrobnejšie, alebo zmeniť spôsob výberu predsedu z politického menovania na výberové konanie.

Druhým rozdielom je spôsob výberu podpredsedu úradu do funkcie: zatiaľčo zákon platný v SR stanovuje, že podpredsedu ÚVO menuje vláda na návrh predsedu, v ČR podpredsedu vymenúva predseda ÚOHS. Hoci sa tento rozdiel na prvý pohľad môže javiť ako zanedbateľný, aj pri stále relatívne malom počte výmen na týchto postoch má pomerne jednoznačné dôsledky. Kým na ÚVO bolo pravidlom, že oba dôležité posty obsadzovali nominanti z externého prostredia, ktorí bezprostredne pred vymenovaním na úrade nepôsobili, podpredsedovia ÚOHS na tento post postupovali z inej riadiacej pozície na úrade.

⁵ V SR voľbou v NR SR, v ČR prezidentom

Navyše majú aj v pozícii podpredsedov konkrétnejšie vymedzené kompetencie (hoci nie zákonom), keďže sú zároveň poverení riadením jednej z troch sekcií úradu. Tento model uplatňovaný v ČR sa javí efektívnejší jednak kvôli určitej personálnej stabilite na úrade, ale tiež vzhľadom na vzťah medzi predsedom a podpredsedom, do ktorého nevstupuje žiaden ďalší aktér a vytvára sa dobrý priestor pre model spolupráce a responzívnej kompetentnosti voči predsedovi, nie kontroly či konkurencie, ako sme naznačili v prípade ÚVO.

Pri hodnotení samotných **profilov predsedov a podpredsedov** oboch úradov bol v SR dôležitou zmenou pokus obsadiť post predsedu výberovým konaním. Tak má súčasná predsedníčka ÚVO ako jediná profil neutrálnej kompetentnosti. Celkovo sú profily predsedov oboch úradov pomerne rôznorodé. Na ÚVO prevládali profily responzívnej kompetentnosti, zodpovedajúce trom predsedom zo štyroch. Profilom štvrtej predsedníčky bola neutrálna kompetentnosť. Podobne v prípade podpredsedov ÚVO – dvaja boli s profilom neutrálnej kompetentnosti a ďalší s profilom responzívnosti. Na ÚOHS sme identifikovali jedného predsedu s neutrálnou kompetentnosťou, jedného predsedu s profilom responzívnosti a jedného predsedu s responzívnou kompetentnosťou. Podrobný prehľad ponúka nasledujúca tabuľka 10.

Tabuľka 10: Prehľad profilov nominantov na ÚVO a ÚOHS

	Predseda ÚVO	Podpredseda ÚVO	Predseda ÚOHS	Podpredseda ÚOHS
Kariérny úradník / neutrálna kompetentnosť		1	1	4
Súkromný sektor / neutrálna kompetentnosť	1	1		
Súkromný sektor / responzívna kompetentnosť			1	
Politický úradník / responzívna kompetentnosť	2			
Kariérny politik / responzívna kompetentnosť	1 (+ súkr. Sektor)			
Polit. funkcia administrat. Charakteru / responzívnosť		1		

Politik na lokálnej úrovni / responzívnosť			1	
--	--	--	---	--

Zdroj: autorka

Doplnením týchto údajov o porovnanie kontextuálnych faktorov personálnych výmen na oboch úradoch sa ďalej ukazuje, že ani jeden z doterajších predsedov ÚVO neukončil pôsobenie vo funkcii štandardne po uplynutí funkčného obdobia (dvaja z troch z funkcie odstúpili), zatiaľčo pri odchode oboch predsedov ÚOHS boli dôvody jasné a jednoznačné. Napriek tomu nemožno tvrdiť, že by post predsedu ÚVO podliehal výraznej personálnej nestabilite, keďže dvaja z doterajších predsedov pôsobili vo funkcii každý viac ako 5 rokov a súčasnej predsedníčke sa to môže rovnako podariť. V prípade ÚVO je však zaujímavým politický rozmer menovania predsedov, ktorý sa najmä zásluhou Roberta Fica prejavil v podobe rétoriky opozičného kandidáta. Ešte aj predsedníčka menovaná na základe výberového konania ním bola označená za opozičnú kandidátku, keďže konanie prebiehalo počas vlády terajšej opozície. Táto rétorika nezodpovedá realite ani v tom zmysle, že spomedzi doterajších predsedov ÚVO mal profil responzívnosti len jeden a porovnaním profesných a politických skúseností sa stranícke pôsobenie nezdá byť rozhodujúcim kritériom pri obsadzovaní tohto postu. V tomto je situácia v ČR odlišná – v jednom z troch prípadov bolo síce menovanie predsedu ÚOHS vecou politickej dohody medzi ČSSD a ODS, s výberom nominanta so značnými politickými skúsenosťami a profilom responzívnosti. Výber nominantov však nebol predmetom politických sporov.

Nazáver možno zhrnúť, že aj keď obom úradom spravidla nešéfovali neodborníci, predsa možno vzhľadom na verejný záujem, ktorým je predovšetkým profesionálne riadenie a rozhodovanie úradu, za najlepšie riešenie považovať najmä zmenu spôsobu výberu predsedu z politického menovania na výberové konanie. A to nielen podľa zákona, ale so skutočne transparentným priebehom, podľa jasne zadefinovaných kritérií. Jednoznačne sa tak eliminujú možné podozrenia s klientelizmu – či už smerom k politickým stranám, alebo aj podnikateľským subjektom.

O AUTOROCH

Mgr. Darina Ondrušová, PhD. v r. 2012 absolvovala doktorandské štúdium na Ústave verejnej politiky a ekonómie FSEV UK v Bratislave. Výskumne sa venovala najmä politicko-administratívnym vzťahom a politizácii štátnej správy na Slovensku. V roku 2007 sa zúčastnila Erasmus pobytu na univerzite v Osnabrücku v Nemecku. V súčasnosti pôsobí ako výskumníčka v Inštitúte pre výskum práce a rodiny v Bratislave.

Doc. Ing. Emília Sičáková-Beblavá, PhD. pôsobí na Ústave verejnej politiky a ekonómie FSEV UK v Bratislave. V rokoch 1998 – 2009 bola prezidentkou Transparency International Slovensko (TIS), s ktorou spolupracuje aj v súčasnosti ako jej programová riaditeľka. V roku 2003 sa zúčastnila postgraduálneho programu na Yale University. V rokoch 2001 – 2004 bola členkou medzinárodnej správnej rady Transparency International a od roku 2008 pôsobí ako členka poradného orgánu regionálneho centra pre administratívnu reformu UNDP v Aténach. Je členkou Fóra mladých lídrov pri Svetovom ekonomickom fóre v Davose.

Literatúra

Aberbach, J. D. – Rockman, B. A. (1994): *Civil Servants and Policymakers: Neutral or Responsive Competence?* Governance, Vol. 7, No. 4, 1994, pp. 461 - 469.

Bandurová, M. – Beblavý, M. - Sičáková-Beblavá, E. (2011): *Prienik úradníkov do politiky a profesijný pôvod poslancov NR SR*. In: Sičáková-Beblavá, E., Beblavý, M. (Eds.) *Koaličná zmluva či zákon? Právna úprava a realita politicko-administratívnych vzťahov na Slovensku*. Bratislava : ADIN

Katz, R. S. - Mair, P. (1995): *Changing models of party organization and party democracy : the emergence of the cartel party*. Party Politics, Vol. 1, No. 1, 1995, pp. 5 - 28.

Kaufman, H. (1956): *Emerging conflicts in the doctrine of American public administration*. American Political Science Review, Vol. 50, No. 4, 1956, pp. 1057–1073.

Page, E. - Wright, V. (1999): *Bureaucratic Elites in Western Democracies*. Oxford : Oxford University Press.

Peters, B. G. (2010): *The Politics of Bureaucracy*. 6th ed. White Plains : Longman Publishers.

Peters, B. G. - Pierre, J. (Eds.) (2004): *Politicization of the Civil Service in Comparative Perspective: The quest for control*. London :Routledge.

Dokumenty

Komuniké z rokovania vlády Slovenskej republiky 2. februára 2000.

Výročná zpráva 2006: Úrad pro ochranu hospodářské soutěže.

Mediálne výstupy

ČTK, 07. 07. 2010: Béla Angyal končí, šéfom ÚVO sa stal Roman Šipoš.

ČTK, 09. 07. 2009: Prezident Klaus jmenoval Petra Rafaje do funkce předsedy ÚOHS.

ČTK, 05. 06. 2009: Martin Pecina rezignoval na post šéfa antimonopolního úřadu.

ČTK, 29. 08. 2005: Klaus jmenoval Pecinu do čela antimonopolního úřadu.

ČTK, 21. 07. 2005: Pecina by na antimonopolním úřadu chtěl chránit malé podniky.

ČT Brno, 29. 11. 2011: Úřad si připomíná 20. výročí hospodářské soutěže

Ekonom.cz, 10. 09. 2009: [Ticho v muničním skladu.](#)

eTREND, 29. 03. 2000: Ing. Rozália MOLNÁROVÁ, predsedníčka Úradu pre verejné obstarávanie.

iDNES.cz, 01. 10. 2011: Rudolecký odchází z ÚOHS prý kvůli tlaku v kauze vlaků pro České dráhy.

SITA, 12. 07. 2012: Ekonomika: Podpredsedu ÚVO Vladára má vystriedať Behrová.

SITA, 15. 07. 2010: Roman Šipoš chce v obstarávaní viac transparentnosti.

SITA, 15. 03. 2010: Predsedníctvo Most-Híd odvolalo Angyala z funkcie.

SITA, 10. 03. 2010: Angyal zatiaľ zostáva na čele ÚVO.

SITA, 28. 04. 2001: Volf na predsedu v máji kandidovať nebude.

Sme.sk, 01. 11. 2012: Fico chce, aby na štátne tendre dozeral aj jeho človek.

Sme.sk, 30. 10. 2012: Chcela zmeniť úrad, čo stráži tendre. Odchádza pre nezhody.

Sme.sk, 23. 05. 2012: Fico chce na čele ÚVO Zitu Táborskú.

TASR, 12. 04. 2011: Šipoš odstupuje z čela Úradu pre verejné obstarávanie.

TASR, 02. 03. 2010: Bugár: Ak Angyal zostane šéfom ÚVO aj naďalej, strana Most-Híd bude konať.

Ďalšie internetové zdroje

Úrad pre verejné obstarávanie – podpredseda úradu: www.uvo.gov.sk/podpredseda-uradu

ÚOHS – Predseda: www.compet.cz/o-uradu/vedeni.../predseda/

ÚOHS – Místopředsedové: www.compet.cz/o-uradu/.../mistopredsedove/